

December 2001

Lennart Samuelsson

Betlehemsstjärnan - ett astronomiskt fenomen

Nu är Betlehemsstjärnan åter aktuell (december 2001). Alla tidigare förslag till förklaring av detta himlafenomen bygger på *vår nutida uppfattning* om hur en sådan stjärna torde ha sett ut. I en nyligen utgiven bok av astronomen Michael R Molnar: *The Star of Bethlehem – The Legacy of the Magi* försöker författaren sätta sig in i *hur människor i Mellanöstern för 2000 år sedan torde ha tänkt*. Framställningen i boken ger ett mycket trovärdigt bevis för, att det då verkligen fanns en stjärna som kan kallas Betlehemsstjärnan. Stjärnan framträdde på morgonhimlen den 17 april år 6 f.Kr.. Den var inte speciellt iögonfallande för allmänheten i Judeen, men för de stjärnkunniga astrologerna, "De Tre Vise Männen", gav stjärnan en tydlig indikation på en kungafödelse hos judarna.

Molnars slutsats

Det märkliga med stjärnan, som var planeten Jupiter i Vädurens tecken, var att denna planet vid uppgången "i öster" var omgiven av solen, månen och Saturnus. Jupiter hade i flera dagar varit alltför nära solen för att synas, men just den 17 april hade planeten fjärrat sig en aning från solen, så att den just syntes. Detta kallas att Jupiter sågs i heliakisk uppgång. Denna ovanliga stjärnsamling i Väduren var för forntidens astrologer ett tecken på en kungafödelse i Judeen. Även om det var mulet den morgonen så gällde de vises beräkningar att Jupiter då skulle gå upp omedelbart före solen.

Molnars utgångspunkt

I boken om Betlehemsstjärnan beskriver Molnar hur han kom att ägna sig åt forskning om Betlehemsstjärnan tack vare att han var samlare av gamla mynt och därvid kom att studera ett mynt utgivet i Antiokia utgivet år 5 e.Kr.. På ena sidan av myntet finns en bild av en Vädur som ser tillbaka på en stjärna. Myntets andra sida visar en byst av Zeus (Jupiter).

Se bättre bild på
Molnars hemsida
eclipse.net/~molnar/

Molnar insåg att Väduren bör vara ett tecken på myntets utgivningstrakt, och efter studier av samtida forskare för ca 2000 år sedan, t.ex. Ptolemaios, får han klart bekräftat att det är händelser på stjärnhimlen i Vädurens stjärnbild (stjärntecken) som indikerar inverkan på Judeens folk. Före Molnar (på 1600-talet) har t.ex. Kepler letat efter en Betlehemsstjärna i Fiskarnas tecken.

Tidigare förslag till en Betlehemsstjärna

- * en komet eller en supernova d.v.s ett starkt iögonfallande objekt.
Sådana förslag kan Molnar snabbt avfärda, eftersom kometer oftast ansågs bringa olycka och dessutom borde Herodes själv ha observerat ett tydligt observerbart objekt, men han såg ingen sådan stjärna.
- * en trippelstjärna eller en "blinkande" dubbelstjärna kan också avfärdas, eftersom dessa inträffade i Fiskarnas tecken och inte i Väduren.

Molnars viktiga slutsats angående Vädurens betydelse kombinerades med att han försökte sätta sig in i hur antikens stjärntydare torde ha tänkt, i motsats till oss moderna människor. De letade efter ett *för dem* tydligt tecken på en kungafödelse i trakten av Jerusalem.

Jesus föddes under kung Herodes livstid och denne kung dog år 4 f.Kr.. Med hjälp av datateknik kunde Molnar studera astrologiskt viktiga planetkonstellationer i Vädurens tecken, som skulle ha kunnat indikera en kungafödelse i Judeen någon gång under perioden 8 f.Kr till 4 f.Kr..

Vi bör vara medvetna om att babylonska astronomer/astrologer ända sedan 650 f.Kr. noggrant studerat hur de sju "vandrande stjärnorna" solen, månen, Jupiter, Saturnus, Mars, Venus och Merkurius flyttade sig bland fixstjärnorna. Skillnaden mellan stjärnor och planeter var inte känd på den tiden, men beteckningen planeter infördes för de "stjärnor" som vandrade bland de mer stillsamma fixstjärnorna. Man utgav till och med almanackor, som underlättade då man skulle förutse viktiga planetkonstellationer och ge råd till t.ex. kungen genom att ställa HOROSKOP.

Via Alexander den Store som erövrade hela Främre Orienten och även Egypten på 300-talet f.Kr. infördes dessutom en ny astronomisk kunskap om hur planetlägen bättre kunde beräknas. Härigenom kunde t.ex. planetlägen i öster vid soluppgången beräknas att inträffa en viss dag, även då de ej kunde observeras.

Solen själv, betraktad från jorden, ser ut att röra sig längs en väg bland stjärnorna som kallas ekliptikan. Idag vet vi att detta beror på att jorden går i en bana kring solen. De stjärnbilder som finns längs ekliptikan kallas Zodiaken och ekliptikan indelas i 12 lika stora delar, vardera 30 grader, som kallades "tecken" och tilldelades samma namn som motsvarande stjärnbild. Denna överensstämmelse mellan Zodiakens tecken och dess stjärnbilder gällde för 2000 år sedan men ej nu längre, eftersom jordens rotationsaxel sakta ändrar läge (precession). Detta medför att Zodiakens tecken sakta glidit ifrån de stjärnbilder som har samma namn. Idag ligger de ett tecken ur fas med påföljden att solen t.ex. vid vårdagjämningen i mars står i Vädurens tecken, men i Fiskarnas stjärnbild.

Astrologiska tecken på en kungafödelse

(vid upprättande av ett HOROSKOP t.ex. för 2000 år sedan):

1) **Ascendenten.**

Den del av Zodiaken som just stiger upp vid horisonten "**i öster**". Vid soluppgång innehåller förstas ascendenten solen. Om en planet dessutom finns där, nära solen, kan den normalt inte ses. Att den finns där kunde dock beräknas redan i hellenistisk astrologi.

2. **Exaltering**

Varje planet anses ge störst inverkan om den befinner sig i ett visst tecken i Zodiaken. I detta läge sägs planeten vara exalterad d.v.s ger stor kraft. Då solen befinner sig i Väduren är den i sitt exalterade läge. Detta inträffar en gång om året, eftersom solen går ett varv i Zodiaken per år.

3. **Triangelhärskare**

Om tre planeter befinner sig jämnt fördelade i Zodiaken (120 grader mellan vardera) har detta ett stärkande inflytande.

4. **Attendants** (beskyddare)

Om Jupiter eller Saturnus går upp före solen anses de beskydda solen. På motsvarande sätt är det fördelaktigare om Mars, Venus eller

Merkurius går upp efter månen.

Om något planetläge inte stämmer med ovanstående positiva lägen anses detta ge en negativ inverkan. Sådana negativa situationer kan dock försummas, om Jupiter befinner sig i ett bra läge. Jupiter är alltså viktig och dess läge anses ge en dominerande inverkan.

Två planeter synliga nära varandra sägs vara i konjunktion. En extra nära konjunktion mellan månen och Jupiter kan innebära, att planeten döljs bakom månen (förmörkas). Denna situation kallas att månen ockulterar planeten.

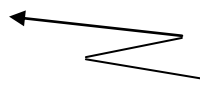
Extra värdefullt, anser astrologer att det är, om Jupiter vid konjunktion (eller ockultation) med månen går upp i öster omedelbart före solen.

☾
 ☆ _____ månen, Jupiter och solen i ascendenten, vid horisonten "i öster"
 ☉ horisonten

Då de Vise Männen kom till Jerusalem och sade att de sett ett tecken på en kungafödelse hos judarna, förvånades Herodes och folket som inte själva sett något speciellt på stjärnhimlen. Tack vare egna beräkningar, visste dock astrologerna följande situation för den 17 april år 6 f.Kr. :

A I ascendenten vid soluppgången "i öster" befann sig solen, månen och alla planeterna. Jupiter, månen, Saturnus och Venus gick upp före solen, medan Mars och Merkurius kom upp omedelbart efter solen. Detta var för astrologerna (De Vise Männen) ett mycket magnifikt tecken på födelse av en kung, ja en odödlig person, eftersom alla negativa tecken saknades. Extra viktigt var det att Jupiter denna morgon kom just så långt från solen, att planeten åter syntes, efter att tidigare morgnar ha varit alltför nära solen för att kunna ses. Detta kallas att Jupiter den 17 april hade heliakisk uppgång (nyfödd av kosmisk kraft).

B. Jupiter är en yttre planet och förflyttas därför saktare i sin bana än jorden, som går snabbare i en inre bana. Då jorden passerar förbi sammanbindningslinjen mellan solen och Jupiter ses Jupiter under några veckor göra en s.k. retrograd rörelse sett mot fixstjärnorna.

 Jupiters observerade väg
bland stjärnorna

Vid en sådan retrograd rörelse den 23 augusti till 19 december år 6 f.Kr. sågs Jupiter gå mot väster snabbare än stjärnorna; Jupiter d.v.s Betlehemsstjärnan, "gick före" stjärnorna.

C. Denna retrograda rörelse upphörde den 19 december samma år och Jupiter "stannade över" d.v.s stod stilla någon vecka, i relation till stjärnorna.

Molnars lyckosamma forskning baserades på, att han tvingade sig tänka så som en astrolog tänkte för 2000 år sedan. Nu vet vi att det fanns en speciell Betlehemsstjärna den 17 april år 6 f.Kr.. **Det var Jupiter**, nära solen, månen och alla övriga kända planeter!

Evangelisten Lukas levde i Antiokia på den här tiden eller några år senare. Även han såg säkert ett sådant mynt som nämnts ovan, med ett "lamm och en stjärna" (lamm = vädur). Möjligen fick han härav idén, att se stjärnan som en Messiasstjärna och konstruerade sin version av historien om Jesu födelse. Detta kan dessutom förklara varför han placerade Jesu födelse felaktigt till Quirinius tid istället för Herodes, ett fel på 10 år. Quirinius representerade kejsare Augustus i Syrien åren 6 och 7 e Kr.

Några frågor med ny aktualitet som Molnar ej behandlade i sin bok:

- * Jämförelser med val av ny kejsare i Kina eller ny Dalai Lama i Tibet.
- * Esseernas verksamhet i Qumran. Utbildades Jesus där?
- * Marias bebådelse. Den förväntade stjärnans ankomst var ju känd.
- * Jungfrufödelse.

Viktigast av allt är dock att **astrologiska tecken inte påverkar en persons framtid**, men de kan leda till självuppfyllelse, för att förstärka ett försök att uppfylla en profetia.